

N:o 25.

Ank. till Riksd. kanslí den 26 april 1901, kl. 1 e. m.

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 8, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om utsträckning af giltighetstiden för s. k. tur- och returbiljetter å statens jernvägar.

Till förberedande behandling har utskottet fått emottaga en af herr *G. Olofsson* i Åvik inom Andra Kammarén väckt motion n:o 52 af följande lydelse:

Att våra svenska jernvägar i allmänhet kunna tillfredsställa ganska stora anspråk på såväl trygghet, bekvämlighet som ock human och tillmötesgående betjening, torde af den resande allmänheten kunna vitsordas, men deremot kan biljettpriset anses högt, hvilket dock torde vara nödvändigt för att debet och kredit skola gå i hop. Det finnes visserligen åtskilliga slag af biljetter, å hvilka medgifves rabatt, men af dessa torde endast de s. k. returbiljetterna användas i någon större omfattning, emedan de öfriga ofta äro för den stora allmänheten dels obeqväma, dels olämpliga och dels okända.

Men returbiljetterna, som gälla för viss tid, hafva det mycket stora felet, att deras tidsbegränsning är alldeles för kort tilltagen, hvilket gör, att de endast kunna användas för kortare besök å de olika platserna, vexlande efter den väglängd man reser.

Jernvägsstyrelsen låter visserligen, under vissa högtider, tillhandabih. till Riksd. Prot. 1901. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 25 Häft. (N:o 25.)

hålla returbiljetter, som gälla för längre tid än de vanliga, men dels är detta förenadt med extra besvär å stationerna, dels torde icke alla, som önska resa, få kännedom om dessa undantagsförhållanden, och dels blifver detta en orättvisa emot dem, som måste företaga sina resor på andra tider, att icke få åtnjuta samma förmåner som de, hvilka kunna begagna sig af förenämnda undantagsbiljetter.

Då en utsträckning af tiden för returbiljetternas gällande icke bör inverka menligt på jernvägarna sjelfva, utan snarare tvärtom, då det för den resande allmänheten vore både rättvist och synnerligen fördelaktigt, att en ändring härutinnan vidtoges, och då åtminstone två af våra enskilda jernvägar, nemligen Stockholm—Vesterås—Bergslagen och Frövi—Köping, låtit införa denna, enligt mitt förmenande, tidsenliga förändring, så anser jag, att returbiljetter å statens jernvägar böra — i likhet med vid förenämnda jernvägar — blifva gällande för en tid af trettio dagar.

Men som denna fråga torde påkalla jernvägsstyrelsens utlåtande, så tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t ville taga i öfvervägande, huru och på hvad sätt rättelse i berörda missförhållande bör vinnas, samt derefter vidtaga sådana åtgärder, att returbiljetter å statens jernvägar må blifva gällande för längre tid, än som nu är förhållandet.»

Sedan utskottet för den föreliggande frågans utredning hos kongl. jernvägsstyrelsen begärt upplysning i vissa hänseenden, har kongl. styrelsen uti ett den 16 sistlidne mars afgifvet, utskottet tillhandakommet utlåtande meddelat bland annat:

att vid statens jernvägar finnas följande olika slag af biljetter, nemligen,

biljetter för *enkel* resa med snäll- och persontåg,

biljetter för *enkel* resa med blandade och godståg,

biljetter för resa *tur- och retur* med alla tåg, gällande dessa biljetter 4 dagar för afstånd af till och med 100 kilometer samt för afstånd derutöfver ytterligare en dag för hvarje påbörjadt 100-tal kilometer,

biljetter för resa *tur- och retur* under månaderna maj—september mellan stationer å vissa linier och med särskilda bestämda bantåg å

sön- och helgdagar äfvensom pingst- och midsommaraftnarne till pris lika med för enkel snälltågsbiljett. Dessa biljetter gälla för fram- och återresa endast samma dagar de blifvit köpta med det undantag dock, att de biljetter, som köpas pingstaftonen och de båda pingsthelgdagarna samt midsommaraftonen och midsommardagen få gälla för återresa senast följande söckendag;

rabattbiljetter, ett särskildt slag af tur- och returbiljetter, som utlemnas till resande, som aflemna intyg, att han anmält sig ämna bevista sådant möte för hvilket kongl. styrelsen medgifvit resa fram och åter mot afgift såsom för resa med snälltåg. Dessa biljetter gälla 14 dagar;

familjebiljetter, som säljas till 3:dje klass i häften om 30 stycken hufvudsakligen mellan vissa mera betydande orter och å ömse sidor om dem närmast belägna stationer. Mot aflemnande af 1 1/2 kupong eger den resande taga plats i 2:dra klassens vagn och mot aflemnande af 2:ne kuponger i 1:sta klassens vagn. Hvarje kupong i biljetthäftet gäller endast för direkt resa, men biljetthäftet gäller under ett år;

månadsbiljetter, gällande för viss å biljetten angifven person för resor under ett visst antal hela månader å bansträckan mellan de å biljetten utsatta stationer;

kombinerade biljetter, sammansatta af särskilda kuponger för vissa sträckor enligt derför af Verein Deutscher Eisenbahnverwaltungen fastställda bestämmelser, gällande dessa biljetter 45 dagar, då resan ej uppgår till mer än 2,000 kilometer och 60 dagar, då resan är af större utsträckning;

s. k. turistbiljetter, som försäljas endast genom vissa resebyråer i utlandet och äro försedda med resp. byråers namn;

att de olika slagen af biljetter under åren 1898 och 1899 varit använda i den omfattning, som framgår af nedanstående tabell öfver antal resor och å olika slags biljetter.

	Eukla biljetter.	Tur- och retur- och rabattbiljetter.	Månadsbiljetter.	Familjebiljetter.	Kombinerade biljetter.	Turistbiljetter.
1898	2,097,185	5,731,035	488,470	694,880	221,089	6,599
1899	2,138,944	6,288,700	617,400	779,970	235,600	6,233

Hvarje tur- och returbiljett beräknad till 2 resor, hvarje månadsbiljett till 60 resor, hvarje familjebiljett till 30 resor samt hvarje kombi-

binerad eller turistbiljett till lika många resor, som biljetthäftena innehållit kuponger,

att med undantag af Danmark, der tur- och returbiljetter icke finnas, sistnämnda slags biljetter användas inom grannländerna; gällande för berörda biljetter i resp. länder nedanstående bestämmelser:

Norge.

Tur- och returbiljetter gälla *en* månad, räknad från och med den datum, då biljetten sålts, till och med samma datum i påföljande månad klockan 12 midnatt. Har biljetten blifvit försäld på en dag som icke har någon motsvarande datum under den följande månaden, gäller biljetten till och med denna månads sista dag. Tur- och retur-biljett, som blifver såld under tiden 23 juni—31 juli, eger giltighet till och med den 31 augusti.

Finland.

Tur- och returbiljetter gälla 14 dagar, *försäljningsdagen oräknad*, och upphör klockan 12 midnatt sista giltighetsdygnet.

Preussen.

Tur- och returbiljetter emellan platser, som äro belägna på ett afstånd af 200 kilometer och derunder från hvarandra, gälla 3 dagar, af 300 kilometer och derunder 4 dagar och så vidare för hvarje 100 kilometer 1 dag mer. Hvad beträffar tur- och returbiljett *till* Berlin och Charlottenburg, så ökas den enligt ofvanstående beräknade giltighetstiden för resor från stationer på större afstånd än 50 kilometer med *en* dag. Vid beräkningen af giltighetstiden anses biljettens försäljningsdag såsom full dag. Återfärden måste vara påbörjad senast klockan 12 midnatt sista dagen för biljettens giltighetstid, och resan får efter utgången af sista dagen för biljettens giltighetstid icke afbrytas.

Å de Badiska, Bayerska, Elssas-Lothringska, Sachsiska och Württembergiska banorna gälla tur- och returbiljetter 10 dagar, å sistnämnda banor dock hvad beträffar biljetter till närmaste station allenast 1 dag. Giltighetstiden utlöper klockan 12 midnatt sista giltighetsdagen.

att å de svenska enskilda jernvägarne tur- och returbiljetter hafva samma giltighet som å statens jernvägar med nedanstående undantag:

Tur- och returbiljetter gälla 30 dagar (eller en månad) å

Gefle—Dala jernväg
Frövi—Ludvika jernväg
Örebro—Köpings »
Oxelösund—Flen—Vestmanlands jernväg
Nora—Karlskoga jernväg (endast till Otterbäcken)
Vexjö—Alfvesta jernväg
Vexjö—Klafreströms jernväg
Vexjö—Tingsryds »
Bredåkra—Tingsryd »
Karlskrona—Vexjö »
Kalmar—Emmaboda »
Nybro—Säfsjöströms »
Vislanda—Bolmens »
Karlskrona—Vislanda »
Kalmar—Torsås »
Östra Blekinge »
Mellersta Blekinge »
Vestra Blekinge »
Sölvesborg—Kristianstads jernväg
Kristianstad—Hessleholms »
Kristianstad—Åhus »
Östra Skåne »
Malmö—Ystads »
Malmö—Trelleborgs »
Trelleborg—Rydsgård »

14 dagar eller 15 dagar å

Dala—Helsinglands jernväg
Gefle—Ockelbo »
Upsala—Gefle »
Dannemora—Hargs »
Upsala—Lenna »
Lenna—Norrtelje »

Stockholm—Rimbo jernväg
 Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernväg
 Köpings—Uttersbergs jernväg (endast till Stockholm)
 Nora—Karlskoga » (» » »)
 Svartelfs » (» » »)
 Norra Södermanlands » (» » »)
 Norsholm—Vestervik—Hultsfreds jernväg
 Nässjö—Oskarshamns jernväg
 Kalmar—Berga »
 Kristianstad—Immelns »
 Skåne—Smålands »
 Helsingborg—Hessleholms »
 Klippan—Eslöfs »
 Landskrona och Helsingborgs jernväg
 Landskrona—Kjeflinge »
 Lund—Kjeflinge »
 Lund—Trelleborgs »
 Malmö—Kontinentens »
 Malmö—Simrishamus »
 Ystad—Eslöfs »
 Ystad—Gärsnäs »
 Börringe—Östratorps »

10 dagar å

Nora—Karlskoga jernväg (till Nora och Ervalla)

8 dagar å

Fogelsta—Vadstena—Ödeshögs jernväg
 Mellersta Östergötlands jernväg

Kortare tid än å statens jernvägar å

Stockholm—Saltsjöns jernväg.

Vidare har kongl. jernvägsstyrelsen beträffande frågan om utsträckning af den för tur- och returbiljetter gällande giltighetstid i sitt förenämnda utlåtande anfört:

»Ehuru det helt säkert torde kunna väl försvaras, att giltighetstiden för tur- och returbiljetter, såsom hittills egt rum, afpassas efter resans längd, har kongl. styrelsen dock — då genom en mindre förlängning af giltighetstiden för dylika biljetter ingen ekonomisk förlust kan vara att befara på samma gång det för allmänheten blefve lättare att ihågkomma huru länge biljetten gäller — velat i så måtto tillmötesgå de under senare tid från flere håll gjorda framställningar om utsträckning af giltighetstiden för tur- och returbiljetter, att densamma må utsträckas till 14 dagar, och förty i sådant afseende hos de enskilda jernvägarnes förvaltningar hemställt att enahanda giltighetstid må blifva gällande äfven för tur- och returbiljetter, som säljas i samtrafik mellan statens och enskilda jernvägar, dock att hvad beträffar dylika biljetter, som säljas under tiden 18—24 december, desamma må gälla för återresa senast den 18 januari. I sammanhang härmed har styrelsen velat fästa uppmärksamheten derå, att den af ett flertal enskilda jernvägar i deras lokala trafik medgifna utsträckning af giltighetstiden för tur- och returbiljetter till 30 dagar eller en månad skulle, om densamma komme att medgifvas äfven för resor å statens jernvägar, för dessa medföra en inkomstminskning. Då nemligen för resor mellan stationer, belägna på minst 300 kilometers afstånd från hvarandra eller öfver hufvud för sådana längre resor, för hvilka en utsträckt giltighetstid för biljetter företrädesvis kan anses önskvärd, den resande allmänheten är tillfälle beredt att till ett nedsatt, om än något högre pris än det, som gäller för tur- och returbiljetter, köpa så kallade kombinerade biljetter, skulle, derest giltighetstiden för tur- och returbiljetter utsträckes till 30 dagar, dylika längre resor komma att företagas icke med kombinerad biljett, utan med tur- och returbiljett. Då emellertid, såsom äfven erinrats, priset för kombinerade biljetter är något högre än för tur- och returbiljetter, skulle i följd deraf inkomsten af persontrafiken komma att minskas.»

Enligt hvad utskottet inhemtat, har kongl. jernvägsstyrelsen numera vidtagit den förändring och utsträckning i afseende å tur- och returbiljettens giltighetstid, som i kongl. styrelsens ofvan intagna betänkande finnes stäld i sigte, i det att genom cirkulär den 12 innevarande april förordnats, »att från och med den 1 instundande maj tur- och returbiljetter skola för resor såväl ensamt å statens jernvägar som i samtrafik med svenska enskilda jernvägar ega giltighet under 14 dagar, afstämplingsdagen inberäknad, och att, i olikhet med hittills gällande bestämmelser, resa med tur- och returbiljett skall vara avslutad senast klockan 12 midnatt den dag, då biljettens giltighet utlöper».

Då det i motionen uttalade önskemål sålunda blifvit genom nämnda cirkulärs utfärdande väsentligen uppfyllt och då anledning torde saknas att för tillfället påyrka en utsträckning af giltighetstiden för tur- och returbiljetter utöfver hvad af kongl. jernvägsstyrelsen beslutats, synnerligast som en sådan utsträckning skulle, enligt hvad jernvägsstyrelsen i sitt utlåtande angifvit, medföra minskning i inkomsten för persontrafiken å våra statsjernvägar, så får utskottet vördsamt hemställa,

att herr G. Olofssons ifrågavarande motion icke må till någon kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 april 1901.

På utskottets vägnar:

G. KRONLUND.